

А.Я. Калиновський, к.т.н, доцент; Р.І. Коваленко, ад'юнкт, Національного університету цивільного захисту України

НОРМУВАННЯ ЧАСУ ПРИБУТТЯ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Впродовж тривалого часу тривають дискусії стосовного того, протягом якого часу після отримання повідомлення на виклик повинні прибувати пожежно-рятувальні підрозділи на місце виникнення надзвичайної ситуації (НС). Вирішенням цього питання займався ряд вчених, таких як: Коссе А. Г., Ісайкін Ф. А., Брушлинський М. М., Абаєв А. В., Шнейгельбергер С. А.

Час досягнення критичних значень небезпечних факторів пожежі в приміщеннях (полум'я та іскор, високої температури навколишнього середовища,

Таблиця 1. Дані за часом оперативного реагування в ряді країн світу

№ п/п	Країна	Час оперативного реагування
1.	Німеччина	надання допомоги протягом 8 хв з моменту одержання повідомлення про пожежу
2.	Англія	здійснено поділ районів міста на класи в залежності від рівня пожежної безпеки (розглядається 5 класів). Для кожного класу унормовано час прибуття оперативних підрозділів до місця пожежі та кількість пожежної техніки. Так, для класу пожежної безпеки А час прибуття першого і другого пожежного автомобіля становить 5 хв, третього - 8 хв. Для класу В часові інтервали становлять: перший автомобіль - 5 хв, другий - 8 хв. Для класу С час прибуття першого автомобіля - 10 хв. Для класу Д час прибуття першого автомобіля - 20 хв
3.	Франція	час прибуття не перевищує 10 хв у містах, 20 хв у сільській місцевості
4.	Греція	час прибуття становить 10 хв в містах, 30 хв у сільській місцевості
5.	Данія	час прибуття не більш 10 хв у містах, 15 хв у сільській місцевості
6.	Ірландія	час прибуття не більш 10 хв у містах, 20 хв у сільській місцевості
7.	США	для районів міст з високим рівнем пожежної безпеки час прибуття 5 хв
8.	Фінляндія	час прибуття - 10 хв для густонаселених районів, 20 хв для решти районів
9.	Австралія	час прибуття в містах - 10 хв, у сільській місцевості - 15 хв

токсичних продуктів горіння і термічного розкладу, диму, зниженої концентрації кисню) досить незначний і перебуває в межах початкової стадії пожежі. Статистика [1] свідчить, що 98% загального числа загиблих припадає на початковий період розвитку пожеж. Крім того, в розвиненій фазі пожежі істотно

підвищується ймовірність переходу пожежі на інші будівлі, збільшується його площа.

Не варто також забувати про ймовірність загибелі людей при пожежах: розрахунки показують, що при часі прибуття до 5 хвилин 1 загиблій припадає в середньому на 26-30 пожеж, а при часі руху 21-30 хвилин – на 12 пожеж [2].

В країнах світового співтовариства вимоги до часу оперативного реагування на пожежу досить жорсткі і лежать в межах від 5 до 10 хв (для міст), для сільської місцевості - до 20 хв. Деякі дані по часу оперативного реагування в ряді країн світу представлені в табл. 1 [1].

В Росії з 22 липня 2008 року діє Федеральний закон № 123-ФЗ «Технічний регламент про вимоги пожежної безпеки», яким були введені вимоги стосовно часу прибуття підрозділів. Згідно вищезазначеного закону час прибуття першого підрозділу до місця виклику не повинен перевищувати 10 хвилин в міських поселеннях і 20 хвилин в сільській місцевості [3].

В Україні ж час прибуття не нормується, тому підрозділи часто прибувають на виклик зі значним запізненням у порівнянні з рядом країн світу (див табл. 1). Тому необхідно проводити детальні дослідження у напрямку вирішення питання стосовно оптимального часу прибуття підрозділів, коли ризик загибелі і травмування в разі виникнення надзвичайної ситуації та величина сумарних збитків від неї будуть мінімальними, для цього варто дослідити:

- залежності загального збитку пов'язаних з наслідками НС від часу прибуття підрозділів на виклик;
- залежності ризику загибелі та травмування людей при загрозі та виникненні НС від часу прибуття підрозділів на виклик.

Можливими шляхами скорочення часу прибуття пожежно-рятувальних підрозділів на виклик є:

1) оптимізація та застосування передових технологій у роботі диспетчерської служби;

2) оптимізація маршрутів руху пожежних та аварійно-рятувальних автомобілів за рахунок:

- використання автомобілів першої допомоги, пожежних мотоциклів;
- використання систем супутникової навігації і позиціонування;
- проведення постійного моніторингу дорожньої обстановки;
- використання систем дистанційного управління дорожнім рухом.

3) використання пожежної та аварійно-рятувальної техніки з високими показниками швидкості та маневреності;

4) контроль наглядових органів стосовно забудови і стану проїздів та під'їздів до об'єктів народного господарства та приватного житлового сектору.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Портал по безопасности. Противопожарные и охранные системы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.mk-partner.org/articles/sovershenstvovanie-sistemy-reagirovaniya-na-signal-o-pozhare
2. Дорожня галузь України [Електронний ресурс]: журнал - 2008. - №1. – Режим доступу до журн.: <http://www.dorogy.com.ua/>
3. Сальков О.А. Комментарий к Федеральному закону от 22 июля 2008 г. № 123-ФЗ "Технический регламент о требованиях пожарной безопасности" (постатейный). - "Деловой двор", 2009 г. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://base.garant.ru/5646727/17/>